

OBSERVATIONSSKEMA

Tilsyn

Haderslev kommune 2025

Punkter til drøftelse når observatørerne mødes før tilsynet

- Forventningsafstemning imellem de to observatører før de går ind i afdelingen.
 - Hvordan håndteres selve observationen?
 - I hvilke rum kan vi observere sammen og hvilke rum er vi hver især?
 - Hvornår går vi udenfor?
 - Begge observatører skal observere i alle rum
- Tidspunkt for hvornår observationen slutter og hvor sidder vi og forbereder feedback?
- Institutionsleder og konsulent hilser på, daglig pædagogisk leder og personale.
- Dialog imellem de to observatører før læringsdialogmødet.
 - Har observationen givet anledning til bekymring?
 - Hvilke emner som ikke kunne observeres, er der brug for at hører mere om?
 - 2 gode observationer fra hver observatør deles kort med hinanden
 - Hvilke 2-3 forslag skal der arbejdes videre med i afdelingen?
- Afsluttende læringsdialog, dagsorden:
 - Institutionsleder og konsulent giver en orientering om tilsynet har givet anledning til bekymring.
 - Konsulenten faciliterer drøftelsen af de emner som ikke kunne observeres.
 - Institutionsleder og konsulent præsenterer hver 2 gode observationer og deres betydning for børnene.
 - Institutionsleder og konsulent giver 2 – 3 konkrete forslag til hvad der kan arbejdes videre med og hvilken betydning det vil have for børnene.
- Fælles indtastning i H & H.
 - De to observatører udfylder PLV'en i fællesskab.

Note: Temaer markeret med blå, Det pædagogiske Grundlag. Temaer markeret med rødt, Læreplanstemaerne.

TEMA	Observationspunkter	Vurdering 1. Anerkendelse 2. Bemærkninger 3. Bekymring
Børnesyn	I hvilken grad understøtter dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø børn som medskabere af egen udvikling i disse udvalgte situationer? - Leg - Vokseninitierede aktiviteter - Rutiner	
Dannelse og børneperspektiv	I hvilken grad bruger dagtilbuddet disse udvalgte tilgange til at inddrage børnenes perspektiver? - Observation af børnene (fx registrering af børnenes brug af rum, legetøj o.l.) - Børnene som medskabere (fx tage billeder af, tegne eller vise yndlingsting og -steder) - Børnene som fortællere (fx samtaler, interview og rundvisning)	
Leg	I hvilken grad bruger dagtilbuddet disse udvalgte tilgange til at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn? - Lade børnene lege selv og iagttage på afstand - Guide og hjælpe aktivt ved behov - Deltage aktivt i legen	

TEMA	Observationspunkter	Vurdering 1. Anerkendelse 2. Bemærkninger 3. Bekymring
Læring	I hvilken grad har dagtilbuddet fokus på hver af disse udvalgte tilgange, når dagtilbuddet arbejder ud fra et bredt læringsbegreb? - Arbejde med planlagte forløb - Arbejde ud fra børnenes spontane nysgerrighed og undren - Arbejde med at understøtte læring i samspillet mellem børnene	
Børne-fællesskaber	I hvilken grad bruger dagtilbuddet disse udvalgte tilgange til at understøtte børnefællesskaber? - Bevidst arbejde med fællesskaber på tværs af alder, køn, kultur mv. - Balance mellem små og større børnegrupper - Støtte børnene i at få øje på hinandens ressourcer	
Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	I hvilken grad skaber dagtilbuddet et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for disse udvalgte situationer? - Leg - Aktiviteter - Rutinesituationer	

TEMA	Observationspunkter	Vurdering 1. Anerkendelse 2. Bemærkninger 3. Bekymring
Forældre-samarbejde	I hvilken grad lykkes dagtilbuddet med, at forældrene er aktive medspillere om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse udvalgte dimensioner? • Styrke barnets og børnefællesskabets sociale relationer • Styrke barnets sprog og motorik • Styrke barnets tryghed og tilknytning til det pædagogiske personale	
Børn i udsatte positioner	I hvilken grad understøtter dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø børn som medskabere af egen udvikling i disse udvalgte situationer? • Møde alle børn med positive forventninger • Understøtte at alle børn udfordres og oplever at mestre noget • Styrke deres egne relationer til de børn, der befinder sig i udsatte positioner	
Sammenhæng i overgange	I hvilken grad inddrager dagtilbuddet disse udvalgte perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange? • Børnenes perspektiv • Forældrenes perspektiv • Dagtilbuddets, skolens eller SFO/fritidshjemmets perspektiv	

TEMA	Observationspunkter	Vurdering 1. Anerkendelse 2. Bemærkninger 3. Bekymring
Samspil og relationer	I hvilken grad har dagtilbuddet fokus på disse udvalgte tilgange i deres arbejde med at skabe gode samspil og relationer? - Opdele børnene i mindre grupper - Være fleksible i deres organisering af hensyn til børnenes voksentilknytning - Arbejde bevidst med deres sprog og kropssprog og placering i rummet og på legepladsen	
Evaluerende pædagogisk praksis	I hvilken grad er dagtilbuddet opmærksom på disse udvalgte dimensioner, når dagtilbuddet evaluerer deres pædagogiske praksis? - Evaluerer sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse - Justere praksis ud fra evalueringens resultater - Evaluerer den justerede praksis	
Inddragelse af lokalsamfundet	I hvilken grad formår dagtilbuddet at inddrage lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børnene?	

TEMA	Observationspunkter	Vurdering 1. Anerkendelse 2. Bemærkninger 3. Bekymring
Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	I hvilken grad er dagtilbuddet opmærksomme på at integrere det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø.	
Alsidig personlig udvikling	I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling inden for følgende dimensioner? 1. Livsduelighed • forstået som barnets relation til sig selv, herunder følelsesmæssig udvikling. 2. Engagement og deltagelseskompetence • forstået som barnets relationer til andre, fx pædagogisk personale og børnegruppen 3. Gåpåmod • forstået som barnets relation til sin omverden	
Natur, udeliv og science	I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science? 1. Natur • fokus på børns dannelse og læring om natur og naturfænomener, der kan finde sted både inde og ude 2. Udeliv • fokus rettet mod alle rutiner, aktiviteter og leg, der foregår udenfor i dagtilbuddet 3. Science • fokus på det pædagogiske personales kvalificering og understøttelse af børnenes undersøgelse	

TEMA	Observationspunkter	Vurdering 1. Anerkendelse 2. Bemærkninger 3. Bekymring
Kommunikation og sprog	I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog inden for følgende områder? 1. Interaktioner • fokus på udvikling af kommunikation og sprog i voksen-barn-interaktioner 2. Fællesskaber • fokus på udvikling af kommunikation og sprog i børnefællesskaber 3. Rollemodeller • fokus på hvordan I som sproglige rollemodeller støtter børnenes kommunikative og sproglige udvikling	
Kultur, æstetik og fællesskab	I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab? 1. Kulturelt indtryk og udtryk • fokus på den del af arbejdet med kultur i dagtilbud, der handler om æstetiske praksisser. 2. Kultur og fællesskab • fokus på kulturens betydning for at skabe stærke fællesskaber med deltagelsesmuligheder for alle børn.	
Krop, sanser og bevægelse	I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse? 1. Krop • fokus på hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter, at børn får mulighed for at udforske forskellige måder at bruge kroppen på 2. Sanser • fokus på hvordan barnet lærer om sin omverden samt udvikler sig motorisk og bevægelsesmæssigt ved at bruge sanserne 3. Bevægelse • fokus på hvordan I støtter børn i at bevæge sig ved fx at give udtryk for jeres egen bevægelsesglæde	

TEMA	Observationspunkter	Vurdering 1. Anerkendelse 2. Bemærkninger 3. Bekymring
Social udvikling	I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling inden for følgende dimensioner? 1. Deltagelse og medindflydelse • fokus på at skabe stærke fællesskaber, hvor alle er med og har indflydelse 2. Empati • fokus på hvordan I som empatiske rolle modeller arbejder med empati i børnegruppens relationer 3. Legens betydning for social læring • fokus på hvordan I tager ansvar for at legen fungerer, og at alle børn har mulighed for at træde ind i legefællesskaber	
Fastsætte en faglig retning	I hvilken grad er der i dagtilbuddet fastsat en faglig retning: 1. Der sikrer fælles forståelse af faglig kvalitet i forhold til den styrkede pædagogiske læreplan? 2. Hvor den pædagogiske læreplan er retningsgivende for praksis?	
Indhente faglig viden	I hvilken grad er der i dagtilbuddet fokus på at indhente faglig viden indenfor følgende to områder? 3. Præsentation og deling af relevant faglig viden gennem refleksion og sparring? 4. Ved at medarbejderne deler viden efter kurser og projekter og forankrer denne viden i praksis?	

TEMA	Observationspunkter	Vurdering 1. Anerkendelse 2. Bemærkninger 3. Bekymring
Aktivere faglig viden	I hvilken grad sikrer ledelsen med disse udvalgte aktiviteter, at medarbejderne udfører deres arbejde med udgangspunkt i den pædagogiske læreplan? 5. Via organiseret vejledning og feedback med afsæt i observationer i en faciliteret ramme? 6. Via en feedbackkultur, hvor ledelse og kollegaer giver hinanden feedback på observationer af det daglige pædagogiske arbejde? 7. Via ledelsesmæssig opbakning og deltagelse i møder, kurser, planlægning og opfølgning på indsatser og aktionslæringsforløb?	

Eksempler på, hvad du kan observere hos børnene:

- Hvor leger børnene henne?
- Hvordan er børnenes omgangsform med hinanden?
- Hvordan er børnenes omgangsform med de voksne?
- Er der børn, der i længere tid ikke er en del af en aktivitet eller leg?
- Hvordan løser børnene konflikter?

Eksempler på, hvad ud kan gå i dialog med børnene om:

- Hvor er de bedste legesteder? Hvorfor er de gode?
- Har du venner her i børnehaven?
- Hvad kan du bedst lide ved børnehaven?
- Hvad kan du bedst lide ved de voksne?
- Hvad gør du, hvis du bliver ked af det?